

ΑΘΗΝΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΟΥΔΑΝΟΥ ΜΥΡΤΙΔΗ
1976-1977

Κ. Δ. της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΘΕΑΓΗ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ¹

Τὸ δαιμόνιον ἐπεκοινώνει μετὰ τοῦ Σωκράτους ὡς φωνὴ ἀποτρέπουσα αὐτὸν ἢ καὶ φίλον του, ὅσάκις ἐσκέπτοντο νὰ πράξουν τι ἀντίθετον πρὸς τὸν θεῖον νόμον. Σχετικῶς πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ διαλόγου Θεάγους 129 a κέξ. τὰ κάτωθι : "Ὅτε ὁ Τίμαρχος ἐπεχείρησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ συμπόσιον, διὰ νὰ δολοφονήσῃ μετὰ τοῦ Φιλήμονος τὸν Νικίαν, παρουσιάσθη τὸ δαιμόνιον εἰς τὸν Σωκράτη. Ὁ Σωκράτης δις προσεπάθησε νὰ μεταπεισῇ τὸν φίλον του Τίμαρχον. Οὗτος ὅμως λάθρα ἀποχωρήσας ἐκ τοῦ συμποσίου ἐδολοφόνησε τὸν Νικίαν διὰ τὴν πρᾶξιν δὲ ταύτην κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Τότε ὁ Σωκράτης λέγει πρὸς τὸν Δημόδοκον καὶ τὸν Θεάγη τὰ ἐξῆς :

Εἰ δὲ βούλεσθε τὸν Τιμάρχου ἀδελφὸν Κλειτόμαχον εἶρεσθαι, τί εἶπεν αὐτῷ Τιμαρχος, ἤνικα ἀποθανούμενος ἦει εὐθὺ τοῦ δαιμονίου... (Θεάγ. 129 a).

Τὴν παραδεδομένην φράσιν εὐθὺ τοῦ δαιμονίου ὁ μὲν I. Burnet θεωρῶν ἀθεράπευτον ἀθετεῖ : † εὐθὺ τοῦ δαιμονίου †², ὁ δὲ J. Souilhé ὀβελίζει τὰς λέξεις τοῦ δαιμονίου θεωρῶν ταύτας ἐρμῆνευμα³. Ἀντιθέτως ὁ Baier διώρθωσε τὴν φράσιν τῶν κωδίκων εἰς εὐθὺ τοῦ δημοίου ἢ εὐθὺ τοῦ δημοσίου, ἅπερ ἐδέχθησαν εἰς τὰ κείμενά των ὁ C. Fr. Hermann⁴ καὶ ὁ W. R. M. Lamb⁵.

Οἱ ἀνωτέρω φιλόλογοι ὀβελίζουν ἢ διορθώνουν τὴν ἐν λόγῳ φράσιν, διότι δίδουν εἰς αὐτὴν τὴν συνήθη μόνον σημασίαν τοῦ εὐθὺ μετὰ γενικῆς : «κατ' εὐθείαν πρὸς, ἴσια πρὸς». Ἡ σημασία αὕτη ὅμως οὐδόλως ἀρμόζει εἰς τὸ προκείμενον χωρίον.

1. Ὁ διάλογος Θεάγης θεωρεῖται νόθον ἔργον τοῦ Πλάτωνος. Σχετικὴν βιβλιογραφίαν βλ. παρὰ J. Souilhé, Platon, 13ος τόμ., 2ον μέρος, Paris («Les Belles Lettres») 1930 (ἀνατύπ. 1962), σ. 137, σημ. 5.

2. Platonis opera, 3ος τόμ., Oxonii 1903 (ἀνατύπ. 1961).

3. Ἐνθ' ἀνωτ., σ. 156 κέξ., σημ. 3.

4. Platonis dialogi, 2ος τόμ., Lipsiae (Teubner) 1886.

5. Plato, London (Loeb) 1927 (ἀνατύπ. 1964).

Ὁ Cornarius καὶ ὁ Serranus δεχόμενοι τὴν παραδεδομένην φράσιν παρέχουν τὴν ἔρμηνειαν: «contra daemionis mandatum» (= ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ δαιμονίου, ἤτοι παρὰ τὴν ἀποτροπὴν τῆς θείας φωνῆς), τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν ὁ D. Ruhnken¹, ὁ G. Stallbaum² καὶ ὁ D. Fr. Ast³. Οὐδεὶς ὁμῶς ἐκ τῶν νεωτέρων φιλολόγων, οἱ ὅποιοι ἐξεπόνησαν ἐκδόσιν τοῦ κειμένου τούτου, ἀπεδέχθη τὴν τελευταίαν ἔρμηνειαν, διότι αὕτη κατὰ τὴν γνώμην των δὲν μαρτυρεῖται ἀλλαχοῦ⁴.

Τὸ ἐπίρρ. εὐθύ (καὶ εὐθύς, ἰων. ἰθὺ καὶ ἰθύς), συντασσόμενον μετὰ γενικῆς, ἔχει ὡς γνώστον, καὶ ἄλλας σημασίας, ἐν αἷς καὶ ἡ κατωτέρω σημασία:

Ἐπὶ γὰρ τῇ ἐπὶ στρατείαν ἐξορμῇ Σαννίωνος τοῦ καλοῦ ἐγένετό μοι τὸ σημεῖον, οἷχεται δὲ νῦν μετὰ Θρασύλλου στρατευσόμενος εὐθύ Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας (Θεάγ. 129 d).

Ἐνταῦθα ἡ φράσις εὐθύ Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σημαίνῃ ἀπλῶς τὴν κατεύθυνσιν: «κατ' εὐθειαν πρὸς, ἴσια πρὸς», ἀλλὰ δηλώνει καὶ ἐχθρικὴν διάθεσιν. Τοῦτο διαπιστοῦται ἐκ τῶν λέξεων ἐπὶ γὰρ τῇ ἐπὶ στρατείαν ἐξορμῇ καὶ οἷχεται... στρατευσόμενος τοῦ χωρίου ἐπίσης ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἑλλην. 1, 2, 1 κέξ.) περιγραφομένης ἐκστρατείας τοῦ Θρασύλλου (τῷ 409 π.Χ.) ἐναντίον τῆς Ἐφέσου. Ὅθεν ἡ φράσις εὐθύ Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας σημαίνει «ἐναντίον, κατὰ τῆς Ἐφέσου καὶ τῆς Ἰωνίας».

Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει τὸ ἐπίρρ. ἰθὺ εἰς τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Ἡρόδοτον: αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθύς Διομήδεος ἱπποδάμοιο (Ἰλ. E 849).

1. Τιμαίου Σοφιστοῦ Λεξικὸν περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων, curavit G. A. Koch, Lipsiae 1828, σ. 107, σημ. 57.

2. Platonis Meno et Euthyphro itemque incerti scriptoris Theages, Erastae et Hipparchus, Gothae - Erfordiae 1836.

3. Lexicon Platonicum, 1ος τόμ., Berlin 1908^ο, ἐν λ. εὐθύ. Ἠβ. ἐπίσης H. G. Liddell - R. Scott - H. St. Jones - R. Mackenzie, A Greek - English Lexicon. With a Supplement, Oxford 1968^ο (ἀνατύπ. 1973), ἐν λ. εὐθύς B I a. Σημειωθήτω ὅτι εἰς τὸ Μέγα Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης (H. G. Liddell - R. Scott, τὸ μεταφρασθὲν ὑπὸ Σ. Π. Μόσχου καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ Μ. Κωνσταντινίδου, ἐν Ἀθήναις 1906 [ἀνατύπ. 1966], ἐν λ. εὐθύς B I β) ἐρμηνεύεται ἡ ἀνωτέρω φράσις διὰ τοῦ «ἐνώπιόν τινος».

4. Σημειωθήτω ὅτι ὁ Serranus ἀναφέρει ὡς ὁμοίον χωρίον τὴν φράσιν εὐθύ τοῦ δόγματος «contra decretum» ἐκ τοῦ διαλόγου Ἀλκιβιάδου Β' ἀνεῦ συγκακριμένης παραπομπῆς. Τὴν φράσιν ὁμῶς ταύτην οὔτε ὁ Ast οὔτε ὁ Souilhé οὔτε ἡμεῖς ἠδυνήθημεν νὰ ἀνεύρωμεν. (βλ. Souilhé, ἐνθ' ἀνωτ., σ. 156 κέξ., σημ. 3).

τὸ αὐτὸ γὰρ ἀντιθέσω ἐκεῖνω, ὅτι νικήσας τοὺς ἀντιουμένους ἐλάῳς ἐθὺ τῆς ἀρχῆς τῆς Τομύριος (Ἡρόδ. 4, 207, 4) ¹.

Τὰ χωρία λοιπὸν ταῦτα ἐπιρρωννύουν τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Cornarius καὶ τοῦ Serranus: «contra daemonis mandatum», τὴν ὁποίαν δεχόμεθα καὶ ἡμεῖς. Κατὰ ταῦτα θεωροῦμεν ἄτοπον καὶ τὸν ὀβελισμόν καὶ τὴν διόρθωσιν τῆς παραδεδομένης φράσεως εὐθὺ τοῦ δαιμονίου, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ἀνεπιφυλάκτως νὰ διατηρήσωμεν εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον.

* * *

Τὸ κατωτέρω χωρίον εἶναι ἐπίσης σχετικὸν πρὸς τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον παρῴσιασθη εἰς τὸν Σωκράτη, ὅτε ὁ Σαννίων ἠτοιμάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ μετὰ τοῦ Θρασύλλου κατὰ τῆς Ἐφέσου. Παρὰ τὴν ἀποτροπὴν ὁμοῦ τοῦ δαιμονίου ὁ Σαννίων μετέσχε τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης, διὸ καὶ ὁ Σωκράτης λέγει:

* Ἐγὼ οὖν οἶομαι ἐκείνον ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ γ' ἐλάῳ, ... (Θεάγ. 129 d).

Ὁ κώδιξ Bodleianus (= B) παραδίδει τὸν τύπον γελᾶν, τὸν ὁποῖον ὁ Hermann ² διώρθωσεν εἰς γ' ἐλάῳ, οἱ δὲ κώδικες Vindobonensis (= T) καὶ Venetus (= W) ἔχουν τὸν τύπον ἐλάῳ. Παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Hermann ὁμοῦ γενομένην διόρθωσιν, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν οἱ μετέπειτα φιλόλογοι, τὸ ἀνωτέρω χωρίον εἰσέτι νοσεῖ. Ἄς ἴδωμεν πρῶτον πῶς ἐρμηνεύουν τοῦτο διάφοροι φιλόλογοι:

L a m b (ἐνθ' ἄνωτ.): «I accordingly expect him to be either killed or brought very near it».

S o u i l h é (ἐνθ' ἄνωτ.): «Je suis persuadé, quant à moi, ou qu'il mourra, ou qu'il subira quelque mal approchant».

Π. Π ε τ ρ ῖ δ η ς: «Ἐγὼ λοιπὸν φρονῶ ὅτι αὐτὸς ἢ θά σκοτωθῇ ἢ κάτι μεγάλο κακὸ θά πάθῃ» ³.

Γ. Κ ο υ χ τ σ ὄ γ λ ο υ: «Προβλέπω, λοιπὸν, πῶς ὁ Σαννίων, στίς

1. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ σημασία τῆς φράσεως εὐθὺ Ἰστρου, ἢ ὁποῖα ἀπαντᾷ εἰς τὸν Μάξιμον Τύριον: Ἀχιλλεὺς νῆσον οἰκεῖ εὐθὺ Ἰστρου κατὰ τὴν Ποντικὴν θάλατταν (9, 7 [52 a] ἐκδ. Holsen = 15, 7 Dübner). Ἀναμφισβητήτως ἡ φράσις αὕτη ἐνταῦθα σημαίνει «ἐναντι, ἀπέναντι τοῦ Ἰστρου».

2. Ἐνθ' ἄνωτ., Praefatio, σ. XXVI.

3. Πλάτωνος Θεάγης. Ἀρχαῖον κείμενον. Εἰσαγωγή. Μετάφρασις. Σχόλια, Ἀθήναι (ἐκδ. Ζαχαροπούλου) 1957, σ. 107.

τωρινές του ἐπιχειρήσεις, ἢ θὰ σκοτωθεῖ ἢ κάποιο μεγάλο κακὸ θὰ πάθει»¹.

Ἐκ τῆς ἐρμηνείας, τὴν ὁποίαν δίδουν οἱ ἀνωτέρω, προκύπτει ὅτι συσχετίζουσι τὴν δοτ. τούτῳ πρὸς τὸ ρῆμα ἐλαῖν. Ἀλλὰ τὸ ἐλαύνω δὲν συντάσσεται μετὰ δοτικῆς. Ἴσως θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν δοτικὴν ταύτην ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ὁμοῦ καὶ νὰ τὴν ταυτίσῃ μετὰ τοῦ ἀποθανεῖσθαι (= με' αὐτόν, δηλ. τὸν θάνατον). Ἀλλὰ τὸ νόημα τοῦ χωρίου ἀποκλείει τοιαύτην ταύτισιν. Ὁ Stallbaum, ἐνῶ δέχεται τὴν δοτ. τούτῳ εἰς τὸ κείμενον του καὶ τὴν συσχετίζει, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν σχολίων του, πρὸς τὸ ἐλαῖν², παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν εἰς τὸ ἐλαῖν τὴν αἰτ. αὐτόν ἢ ἐκεῖνον³. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν ἐξ ἐπόψεως συντακτικῆς νὰ συνυπάρξουν εἰς τὸ ἡμέτερον χωρίον ἡ δοτ. τούτῳ καὶ ἡ ἐννοουμένη αἰτ. αὐτόν ἢ ἐκεῖνον ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ἐλαῖν; Περὶ τούτου ὁμοῦ ὁ Stallbaum οὐδὲν λέγει.

Πρὸς θεραπείαν τοῦ χωρίου τούτου προτεινομέναι τρεῖς διορθώσεις :

Ἡ α' τοῦ τούτῳ γελᾶν εἰς τούτον ἐλαῖν, ἂν δεχθῶμεν ὅτι τὸ ἐπίρρ. ὁμοῦ ἔχει ὀρθῶς παραδοθῆ. Οὕτως ἡ αἰτ. τι εἶναι ὑποκείμενον, ἡ δὲ αἰτ. τούτον ἀντικείμενον τοῦ ἐλαῖν. Τὸ ρῆμα ἐλαύνω συντασσόμενον μετ' αἰτιατικῆς ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ «καταδιώκω, προσβάλλω, πλήττω»⁴, ἡ ὁποία ἄριστα ἀρμόζει ἐνταῦθα : «Ἐγὼ λοιπὸν νομίζω ὅτι ἐκεῖνος ἢ θὰ ἀποθάνῃ (φονευθῆ) ἢ ἐν ταύτῳ⁵ (ἢ συγχρόνως κατὰ τὴν ἐκστρατείαν αὐτὴν) κάτι (ἄλλο κακὸν) θὰ τὸν πλήξῃ».

Ἡ β' τοῦ ὁμοῦ τι εἰς ἄλλο τι (ΟΜΟΥΤΙ → ΑΛΛΟΤΙ), τὸ ὁποῖον

1. Ἀπαντα Πλάτωνος, 10ος τόμ., 36. Θεάγης. Ἀπόδοσις. Εἰσαγωγή. Σχόλια, Ἀθῆναι (Ἑταιρεία Ἑλληνικῶν Ἐκδόσεων [ἄνευ ἔτους ἐκδ.]), σ. 114.

2. Ἐνθ' ἀνωτ., σ. 258 : ἡ ὁμοῦ τι τούτῳ ἐλαῖν] «Hoc est vel simile quipriam perpressurum ; similem calamitatem ei eventuram».

3. Ἐνθ' ἀνωτ. : «Ad ἐλαῖν intellige αὐτόν v. ἐκεῖνον. Pausanias Lacon. c. 10 Τὸ γὰρ χρεῶν ἤδη τοὺς Μεσσηνίους ἤλαυνεν. Loquutio ab usu Platonis abhorret».

4. Πβ. π.χ. Σοφ. Οἰδ. Τ. 27 κέξ. ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς σκήπτρῳ ἐλαύνει, λοιμὸς ἐχθιστος, πόλιν, ὅφ' οὗ κενούται δῶμα Καδμείων.

Δημ. 21, 135 [559] σὺ δ' ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας.

5. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὁμοῦ γίνεται λόγος εἰς τὸ Λεξικὸν Σούδας (ἐκδ. A. Adler, 3ος τόμ., Lipsiae [Teubner] 1933, σ. 534, ἐν λ. ὁμοῦ) καὶ εἰς τὰ Σχόλια Πλάτωνος Φαίδ. 72 c (ἐκδ. G. C. H. Greene, Haverford [American Philological Association, Monograph, 8] 1938, σ. 11 κέξ.)· βλ. σχετικῶς Κ. Κόντου, Φιλολογικὰ ποικίλα, Ἀθηνᾶ 1, 1889, 156 κέξ.

θά εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἐλάτ, καὶ τοῦ τούτω εἰς τούτον: «ἢ ἄλλο τι (κακόν) θά πλήξῃ τούτον».

Πβ. Θεάγ. 122 c ἐγὼ μὲν ἄλλο τι αὐτὸ ὑπολαμβάνω.

Θεάγ. 127 a ἢ ἄλλω τῶ συνών.

Ἡ γ' τοῦ ὁμοῦ τι εἰς ὁμοίον τι, τὸ ὁποῖον θά εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἐλάτ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὁμοῦ ταύτην ἢ δοτ. τούτω ἀνήκει εἰς τὸ ὁμοίον καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν Σαννίωνα, ἀλλ' εἰς τὸ ἀποθανεῖσθαι, ἀντικείμενον δὲ τοῦ ἐλάτ εἶναι ἡ προτασσομένη ἀντων. ἐκεῖνον: «ἢ παρόμοιον τι (κακόν) μὲ αὐτὸν (δηλ. τὸν θάνατον) θά πλήξῃ (ἐκεῖνον)». Πβ. Πλάτ. Πρωτ. 331 e Ἄλλ' οὐχὶ τὰ ὁμοίον τι ἔχοντα ὁμοία δίκαιον καλεῖν, οὐδὲ τὰ ἀνόμοιον τι ἔχοντα ἀνόμοια, . . . ὥστε ὁμοίον τι μικρόν ἔχειν ἀλλήλοις;

Νομίζομεν δὲ διὰ τῆς τελευταίας διορθώσεως τὸ μὲν συντακτικῶς δικαιολογεῖται ἄριστα ἢ δοτ. τούτω, τὸ δὲ ὁ νοῦς τοῦ χωρίου καθίσταται σαφές.

* * *

Τέλος εἰς τὸ χωρίον Θεάγ. 129 e ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς:

ταχὺ γὰρ παραχρῆμα ἐπιδιδόασι.

Ἐνταῦθα ἔχομεν τὰ συνώνυμα ἐπίρρ. ταχὺ παραχρῆμα ἀσυνδέτως ἐκφερόμενα, ὅπως ἐκφέρονται εἰς ἄλλους συγγραφεῖς τὰ εὐθέως ἢ εὐθὺς παραχρῆμα:

Ἄντιφ. 1, 20 Ὁ μὲν οὖν Φιλόνεως εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει.

Δημ. 48, 40 ἀκριβῶς [γὰρ] ᾄδει ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα ὑπ' αὐτῶν ἐξελεχθήσεται¹.

Τὸ ἐπίρρ. παραχρῆμα ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἡρόδοτον καὶ εἰς τοὺς ἀττικὸς πεζογράφους τῆς κλασσικῆς περιόδου, σπανιώτερον δὲ χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων. Σημειωθήτω δὲ ὅτι ἡ λέξις αὕτη ἐρμηνεύεται παρ' Ἡσυχίου: παραχρῆμα παραντίκα [ἀθρόως.] εὐθέως². Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος ὁ C. G. Cobet πιστεύει ὅτι

1. Πβ. ἐπίσης Ἰσαίου 1, 11 Καὶ εὐθὺς ἐρωτῶντος τοῦ Δειπνίου παραχρῆμα. Δεινάρχ. 1, 94 καὶ ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν εὐθὺς παραχρῆμα ἀναιρούμενος.

2. Σημειωθήτω ὅτι ὁ M. Schmidt εἰς τὴν editionem minorum τοῦ Ἡσυχίου, τὴν ὁποίαν ἐξεπόνησε τῷ 1867 (Jena), ἀναφέρει τὴν λ. παραχρῆμα εἰς τὸ ὑπόμνημα (βλ. στήλας 1193 - 1194), ὑπ' ἀριθμ. 36, θεωρῶν ταύτην πιθανῶς μέρος τοῦ ἐρμηνεύματος τῆς λ. παραντίκα.

τὰ ἐπιρρ. ἄρτι, εὐθέως ἢ εὐθύς εὐρισκόμενα μετὰ τοῦ παραχρῆμα πρέπει νὰ ἐξαλείφονται ὡς γλωσσήματα¹.

Ἄλλ' οἱ ἐκδῶται μὴ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν παρατήρησιν τοῦ Cobet παρέχουν τὰ ἐπιρρήματα ταῦτα ἀσυνδέτως.

Καθ' ἡμᾶς εἶναι δυνατόν τὰ χωρίον τοῦτο νὰ διορθωθῇ διττῶς : α') ἐὰν θέσωμεν κόμμα μετὰ τὸ γάρ : ταχὺ γάρ, παραχρῆμα· β') ἐὰν συνδέσωμεν τὰ δύο ἐπιρρήματα διὰ τοῦ καί : ταχὺ γάρ (καί) παραχρῆμα. Πβ. σχετικῶς τὰ χωρία :

Κρατίνου ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις 6, 2 (= Ἀθην. 4, 164 d κέξ.) : ὡς εὖ καὶ ταχέως ἀπετίσατο καὶ παραχρῆμα².

Σχόλ. εἰς Ἀριστοφ. Ἴππ. 474 : οὐκ Ἀθηναίοις φράσω : Ἡ σύνταξις Ἀττικῆ. Λέγει δὲ ὅτι εὐθύς καὶ παραχρῆμα³.

Σχόλ. εἰς Πλάτ. Γοργ. 459 c : ἀντίκα· εὐθέως καὶ παραχρῆμα, νῦν δὲ μικρὸν ὕστερον⁴.

Πβ. τέλος τὴν συνώνυμον ἐν εὐρείᾳ χρήσει καὶ εἰς τὸν προφορικὸν λόγον φράσιν : ἀθωρεὶ καὶ παραχρῆμα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

1. *Novae lectiones quibus continentur observationes criticae in scriptores graecos*, Lugduni - Batavorum 1858, σ. 351 κέξ.· 791 κέξ.

2. GAF (Kock), I (1880) 13 : ἀπόσπ. 6, 2 = J. M. Edmonds, *The Fragments of Attic Comedy*, 1ος τόμ., Leiden 1957, σ. 24.

3. *Scholia graeca in Aristophanem*, ἔκδ. Fr. Dübner, Parisiis (Didot) 1877 (ἀνατόπ. Hildesheim 1969), σ. 51.

4. Ἐκδ. Greene, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 137.